

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhöz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 8 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczta u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

A ravatal mellett.

Gyász kárpittal borított, századokat átélt ivék alatt, libegő gyertyák között királyi pompában emelkedik a ravatal. Rajta nyugszik arany szöveten, külvilági ékekkel diszitve a koporsó.

Az egész világ szeme e koporsón, az egész világ szive e koporsóért fáj s az egész világ egyetértését e koporsó alkotja meg. A gyászszálak innen indulnak ki mindenfelé át a hegyeken, át a tengereken és világrészeken s egy közös fájdalomunk van, mely el fog bennünket valahányszor e koporsó-eszünkbe jut.

A ravatal terhe, e koporsó egy pillanatra megállítja az események folyását.

Nincs most politikus. Tervszövő elméje elakadt, beszédes ajka néma lett s az államfők, kik még nem rég farkas szemet néztek a diplomacia garadján keresztül — egy koporsóhoz vándorolnak s miközben tekintetüket a halvány, fölmagasztosult arcra emelik, kezüket egymás kezébe teszik.

Mi az a nemzetiségi vizsály odaát? E perczben nem ismerik. Meglehet, hogy nem sokára újra élni kezd, de most sebesen lüktető ütőerét hirtelen elvágta egy hír, a genfi katasztrófa hire. A veszekedő fe-

lek itt találkoznak a ravatal mellett s miközben tekintetüket a halvány, fölmagasztosult arcra emelik, kezüket egymás kezébe teszik.

Mi történt a közélettel? Hol vannak a táborok? Hol vannak az érvek, hol a rémitő féltékenység? az izgágaság, mely kész meghamisítani a valót, elferdíteni az igazságot, lábbal tiporni mindent, ami az ellenfélnek kedves és hasznos? Mindezek eltűntek s talán elő sem kerülnek többé, talán szeliden fog menni az osztozkodás a terheken s a megegyezés, a béke szejlője fogja keresztül fujni az álnokság, a csalárdság barlangjait.

Ezt mind az a ravatal okozza, mely a százados boltok alatt királyi pompában, libegő lángok között emelkedik. A farkas és bárány itt találkozik és nincs bántódások egymástól. Az ellenfelek, kik nem találtak kivezető utat bajukban, most találnak, mert szemüket arra a halvány, fölmagasztosult arcra emelik s kezüket egymás kezébe teszik.

Hát a régi féltékenység, a harag? — az is elmúlt. A mult gyászos hagyománya nem fészkeli magát már oly makacsul a baráti szivek közé. A közös fájdalom egyetértést teremt.

Az egyetértés örök zálogai ott hevernek sorra a katófalk körül. Koszoruk ezek, szivből jövő, az érzés melegével áthatott jelmondatokkal.

Koszorut helyezünk jóltevőknek, kegyes pártfogóknak, a türelmes szenvedőnek ravatalára az örök szent igazság nevében s elnézzük hálátelt szívvvel, lélekkel hosszan azt a halvány, fölmagasztosult arcot, mely a míg élt, a vizsályt annyiszor szétoszlatta.

*

Biharmegye rendkívüli közgyűlése.

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, hogy részvétének kifejezést adjon a nemzetet ért nagy gyász alkalmából s az intézkedéseket megtegye, hogy a vármegyei törvényhatóság méltó módon adjon kifejezést gyászának.

A nagyszámban megjelent s feketébe öltözött bizottsági tagok előtt 10 órakor nyitotta meg dr. Beöthy László főispán az ülést. A vármegyei ház nagytermében királynéknak nagy életnagyságu képe gyászfátyollal volt körülveve.

Jelen voltak:

Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, Gyurkovits Kornél, Szász Agoston, Juricskay Zoltán, Juricskay Vid, Olasz Gyula, Des Echerolles Kruspér Sándor, Goldis János, Hraniczky Károly,

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Koronás halottak országában.

Mielőtt elhelyeznék szeretett királyasszonyunk hült tetemeit a Habsburgok ősi sirboltjába, hol azokat a kapuczinus rend ott lakó, nagyobb részt magyar atyái fogják őrizni s így a legmagyarabb királynő sirja mellől sok csöndes magyar imádság fog elröppenni a Mindenhatóhoz: szálljunk el mi is lélekben arra a helyre, a hol áldott jó királyunknak kell majd egy hosszú fényes temetési szertartás közt viszontagságos élete legkeservebb perzeit elszenvednie.

Képzeljünk egy közép nagyságu négyszögletes teret, merő évszázados, szürke v. hamuszín házakkal. Egyetlen disze egy szép nyilvános kut, a közepén, a halhatatlan Donner Rafael allegorikus szobraival. Legtöbbször az egész téren meghallani a víz csobogását, melyet a középső alak körül terjeszkedő kis puttik s a medence szélén ülő óriási alakok fecskendeznek az ezer meg ezer vízfodorral örökké ingó mozgó víztükörre. Meghallani, oly nagy a csönd, az egykori, már 1268-ban említett liszt piaczon, hol a Bécsi kongresszus idejében is még nagy és fényes udvari ünnepélyek zsivalya zugott. Manapság csak kétszer népesül meg e tér; évenként Urnapján, amikor itt e helyen a Schwarzenberg palota előtt emelkedik a fényes oltár; itt vonul végig a diszes körmenet, az oltár

előtti sátorban térdel, hódol Magyarország és Ausztria fejedelme a királyok királya előtt... Ez az egyik alkalom. A másik nagyon szomorú; de ott is Jézus, az élet és halál Ura előtt hódolnak a Habsburgok. A szerény, igénytelen kis templom előtt megáll a gyászkocsi s a ki fényben, hatalomban élt; akinek országok, népek koronái díszíték fejét, itt e csöndes, szűk helyen talál pihenőt.

II. Mátyás, az erélyes, a hatalmas, ki magához ragadta az egész osztrák-magyar birodalom kormányát, hogy gyöngé bátyja helyett uralkodjék, élete utolsó tört reményekkel, bánattal terhes éveiben emeltette magának s utódainak ezt a kis lakást. 1619-ben ott nyugodott már ő is, lenn a sirboltban, melyet utódai II. Ferdinánd, I. Leopold időközönként meg-megnagyobbítottak, de mely ma is elég szűk nyugvóhely ama nagy fejedelem utódai számára, ki nek birodalmában nem nyugodott le a nap sohasem. Temetőben, ahol ezer meg ezer virág nyílik, madár dalol, a hol a megholtak porából új élet fakad, a hol mosolygó ég borul fölénk, napsugár fénye játszik zöldelő lombokon, nem érezhetjük úgy a halál, az enyészet hideg lehelletét, mint itt a föld alatt. Sohasem feledem el a pillanatot, midőn először voltam császárok és királyok néma társaságában. Herkules termető kapuczinus vezette le kis seregünket, egy viaszgyertya halavány fényénél szűk, hideg, nedves lépcsőkön. Alacsony, alig két ember szélességű folyosón haladtunk. Jobbra-balra császárok, királyok II. Mátyástól kezdve; majd magasabb, széle-

sebb, világosabb, boltíves csarnokokba értünk, ezek a mult és jelen század Habsburgjai; végre egy nagy s négyszögletes terembe. Hatalmas sarcophag emelkedett a közepén. A nagy kapuczinus meglepetésünkre magyarul szólalt meg: Mária Terézia 16 gyermekével. A nagy királynő ritka gyöngédséggel, hűséggel szerette férjét; az ő szivéből fakadt e remekmű eszméje, hogy válhatott volna meg a halálban attól, akivel az életben a legszentebb, legtisztább érzelmek kötelékeivel fűződött? A siremlék Moll Ferdinánd remeke, már 1756-ban a házastársak életében készen állott. A költői formaszépségen kívül a gondolatok világos, első pillanatra szembeszökő symbolikája az, amely e szoborművet maradandó becsüvé teszi. A hatalmas asszony, igazi »mulier fortis« baljával kardját markolja, annak jeléül, hogy szent örökségét a félvilággal szemben is megtudta védelmezni. Ferencz egyik kezével a császári jogart tartja; másik keze gyöngéden érinti az osztrák kormánypálczát, mint akivel szerető hitvese mindent, még amihez szoroson véve joga sem lett volna a szeretet bőkezűségével megosztott. Egy genius árnyalja be az egész groupe-ot, borostyánt tartva föléljük a mulhatatlan dicsőség borostyánját, a hallhatatlanságát; mert ők a hálás népek szivében is élni fognak mindenkoron. — Csúdas elevenség nyilvánul a fejedelmi személyek féltettel föl-emelkedő, félig fekvő alakjaiban.

Ez a siremlék nemcsak nagyságával uralkodik itt a halál birodalmában!

Minő emlékek, fájó érzelmek támadnak

Nagy Lajos, Pécsy Károly, Faliczky Viktor, Vidovics György, Beöthy Pál, Vallner Ödön, Rednik Gábor, Kékuss István, Eressey Dezső, Fábik Lajos, Csapó Dezső, Zathureczky Albert, Telegdy József, Popovits György, dr. Gólya János, Fehér István, Miskolczy Árpád, Fráter Kálmán, Fráter Imre, Klobusiczky Béla, Miskolczy Ferencz, Bereczky Géza, Széchenyi Jenő, Kiss Gyula, Alacs Károly, Baranyi Zsigmond, Radnay Farkas, Markovics Antal, Hegyesy Márton stb.

Jegyzők: Baranyi András, Keszthelyi Zoltán, dr. Cziffra Kálmán.

Dr. Beöthy László főispán az ülést megnyitja és ünnepélyes csendben a következő gyönyörű beszéddel terjeszti elő indítványát:

Tek. törv. közgyűlés!

Lesujtva az óriás csapás által jöttünk itt össze, hogy a magunk részéről is kifejezést adjunk az általános és mély fájdalomnak, mely mindnyájunk lelkére borul azon rettenetes hír hallatára, hogy Erzsébet királynét gyilkos kezek ragadták el tőlünk, — meghalt.

Az egész nemzet gyászban áll a ravatal előtt némán, megrendülve.

Saját nagy fájdalmunkba elmerülve alig vesszük észre, hogy van kit e csapás még mélyebben sújtott és ez maga a király. Az ő nagy férfias lelke újból egy nehéz, erős megpróbáltatás előtt áll. Merítsen erőt e nagy csapás elviseléséhez csüggedni soha nem tudó önuralmából; merítsen enyhülést azon vigasztaló öntudatból, mit nehéz uralkodói kötelességének mindenkor páratlan teljesítése nyújt neki. Mi vigaszt nem adhatunk neki, mert mi magunk is vigasztalhatatlanok vagyunk.

Magyarország hön szeretett királynéja tért meg dicső őseihez, elreppent közülünk örökre a nemes lélek, magával vive határtalan tiszteletünket és bámulatunkat, melylyel neki mint nőnek, mint odaadó hitvesnek, mint gyöngéd jó anyának adóztunk, magával vive soha meg nem szünő halánkat, melylyel azért tartoztunk neki, mit értünk nehéz időben telt.

De vissza hagyta közöttünk drága emlékét, mely eltörölhetetlen betűkkel lesz örökidőkre bevésve a magyar történelem éreztáblájára, mint emléke azon áldott

királynénak, ki azonosítva magát az elhagyott nemzettel, akkor lett szószólónk, mikor más nem szólhatott; ki mint a békeangyala jelent meg ott, hol a béke a legáldásosabb: nemzet és király között.

Műve sikerült; és művének sikere felett senki sem volt boldogabb mint ő, mert fenkölt szelleme belátta, hogy azzal amit megteremtett, szeretett nemzetének, nekünk, a békés tovafejlődés feltételét, imádott királyunknak pedig trónja leg-erősebb támaszát biztosította.

De bármily teljes lett légyen is művének sikere, az általa egyengetett egyetértés, fájdalom, soha nem volt nagyobb és teljesebb, mint a jelen pillanatban, midőn az ő elhunyt felett érzett megmérhetlen gyászban olvad össze a nemzet és király. Ezen gyásznak óhajtok kifejezést adni s tisztelettel indítványozom:

miként méltóztaték kimondani, hogy a megye közönsége dicsőült Erzsébet királyné ő cs. és kir. Felségének emlékét jegyzőkönyvében megörökíti és a megmérhetlen csapás felett érzett hazafiai fájdalmának és gyászba borult királyunk iránt érzett hódolat teljes részvétünknek kifejezést ad.

Indítványozom továbbá miszerint méltóztatassék elhatározni, hogy a vármegye közönsége a királyné ravatalára három tagu küldöttség által koszorút helyez;

a királyné számára Magyarországon felállítandó szobor költségéhez a maga részéről 1000 forint járul;

elrendeli miszerint egy a központi, mint a járási, községi hatóságok hivatalos levelezéseiben a gyász tartama alatt 6 hónapon át fekete pecsétet használjanak;

a megye közönsége felkérte miszerint a kitűzött gyászlobogókat 30 napon át kitűzve hagyják s a temetéstől számított 8 napon át az általános nemzeti gyászt külsőleg is juttassák kifejezésre.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

A főispán felhívására erre felolvasta Papp János főjegyző a Felséghez intézendő részvét felirat szövegét, melyet egész terjedelmében itt közlünk:

egyik-másik koporsó láttára! Mennyi nemes törekvést, jobb ügyre méltó buzgalmat temet II. József, Miksa, mexikói császár és az a ma is vérző, ma is fájó gyógyithatatlan seb, Rudolf trónörökös sarcophagja magába! Nem a nyilvános, nem az irányzatos, hanem az az igazi, megvesztegethetetlen, emberi tekintetet nem ismerő történet muzsája följegyezte, akármint irtak, akár hogy szépítettek, följegyezte, akármint titkoltak, hogy egyik másik nagy ember életét épen az az igazi keresztény, földi szempontokon fölüllemelkedő vallásos, erkölcsös szellem hiánya tette sokszor diestelen tragédiává, amely szellem egy Mária Terézia életét éposszá emelte . . .

A derék nem fél az idők mohától.

A koporsóból kitör és eget kér . . . Mi nagy asszonyunk, ki ott pozsony ormán lovagias őseinkkel feledtetéd a mult ezer fájó sérelmét, ki nőiséged ellenállhatatlan varázsával, tiszta szent fájdalom, anyaságod búbjával, hited rendithetetlen erejével dynasztikussá, lovagjaiddá változtattad a kurucok unokáit, ki a föld nyomorult népét úgy szeretted, zsarnokai ellen anyai szárnyaiddal oltalmazád, ki nem a magad, Isten dicsőségének emeltél fényes csarnokot, ki az Encyclopaedia, Voltaire, Rousseau, az elvetemült, a trónok biborát szennyező Venusok századában a keresztényi, a női, a hitvesi, az anyai szent erények, a tiszta érzelmek elragadó képét nyújtottad: mily nagy vagy a koronás halottak országában! Lebegjen a te áldó szellemed fölséges unokáid fölött,

hogy a trónok és népek boldogságának, virágzásának legfőbb, nélkülözhetetlen támaszát, a szent, a boldogító, a vigasztaló hitet szívvel lélekkel védelmezzék!

Dr. N. Gy.

Erzsébet királyné Nauheimban.

A »Frankfurter Finanzherold« cz. lapnak érdekes sorokat küldött be egy nauheimi fiatal leány, a ki mint Schott tanár segédje az ő gyógymódját a királynéra alkalmazta. Innen közöljük a következőket:

Ő felsége igen jól érezte magát Nauheimban. Vissza is akart jönni a jövő évben, úgy hogy még az ágyát is ott hagyta. Élénk érdeklődést tanusított minden iránt; különösen Schott tanárnak már az övéhez hasonló bajban szenvedő pácienseiről mindig pontos jelentést kért. Környezetével a legnagyobb nyájassággal társalkodott. Csak egynek volt ellensége: a lefényképezésnek.

Hogy szivbajáról pontos képet kapjon, Schott tanár Röntgenfelvételt készített a királyné szivéről. Hanem mikor második felvételt kellett volna csinálni, ő felsége nem engedte.

— Nem, kedves tanár ur, abból nem lesz semmi.

— De felség, hisz ez nagyon fontos.

Félséges Császár és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

A nemzeti megpróbáltatás és általános gyász e nehéz óráiban, amidőn Félséges királyasszonyunk váratlan és megdöbbentő halálával a fájdalomnak lesújtó érzete tölti el hazánk köz- és magánéletének minden rétegét, területének minden legkisebb zugát, egybegyűltünk mi is, Biharvármegye közönsége, hogy vérző szivünk sugallatát követve testületileg is lerójjuk azt a mély tiszteletet, azt az igaz érzés mélyén gyökerező alattvalói kegyeletet, melylyel dicsőült Nagyasszonyunk felejthetetlen alakjának tartozunk.

A Gondviselés határtalan kegye adta őt nekünk s juttatta a trón magaslatára történeti nagy hivatással akkor, amikor annyi viszontagság után nemzeti ujászületésünk korszaka vette kezdetét. És e hivatást az idők folyamán ragyogó fejedelmi erényei, fenkölt szelleme, bölcsessége és jóságos lelkületével a legfényesebben oldotta meg. Közbenjáró működésével előkészítette, ápolta és fejlesztette a nemzeti nagyság biztos alapjának, a trón és nemzet együtt érzésének megszilárdítását; ez által hozzájárult azon viszonyok szerencsés megalkotásához, amelyek között hazánk eddig még nem látott fejlődésnek, virágzásnak indult, amiért viszonzásul egy egész ország rajongó szeretete vette őt körül.

Méltán neveztük tehát őt hazánk védő angyalának és méltán adózik most ravatalánál az egész nemzet osztatlan hálájával.

Végtelen bánatunkban fölzkogva, őszinte könnyeinkkel kísérik a legdrágább halottat sirjái és a siron tul áldva marad közöttünk emlékezete dicső századokon át, nemzedékről-nemzedékre.

A megmérhetlen veszteségben Felséged legmagasabb személynéire nehezedik a sors csapása legsúlyosabban.

E nehéz órákban tehát önkénytelenül Felséged felé szállanak szivünk résztvevő érzelmei s midőn tántoríthatatlan hűségünk, törhetlen ragaszkodásunk és odaadó szeretetünk hódolat-teljes nyilvánításával járulunk a legmagasabb trón számolyához, egyszersmind forró imákat küldünk a Mindenhatóhoz: vegye Felségedet ol-

— Önre vagy fivéremre nézve lehet fontos, rám ugyan nem. A mig é ek, nem vesződöm ilyesmivel. Csináljon Röntgenfelvételt valami parasztról, én felhatalmazom önt, küldje el fivéremnek, mintha az én szivem képe volna.

Később megjegyezte előttem:

— Tudja, kisasszony, nem szívesen fényképeztettem le magamat. A hányszor megtettem, mindig baj ért.

A királylyal és gyermekeivel élénk levelezést folytatott. Társalgás közben egy-egy mondanása valóban szellemes aforizma-számba ment. Többféle följegyzéseket is tett s Heinét fordította magyarra és angolra, de azzal a rendelkezéssel, hogy mindezt olvasatlanul elégecsék.

Elutazása napján értékes melltűvel ajándékozott meg, amelyen »E« betű ragyogott brillansokból kirakva.

— Kedves kisasszony, külön kegyednek készítettem ezt a melltűt. Gyöngy nincs benne, hiszen tudja, hogy a gyöngy könnyet jelent. Menyegzője napján viselje először s legyen boldog.

Mindezt oly bensőséggel mondotta, hogy nem tudok könnyek nélkül gondolni reá. Valóban, ritka asszony volt!

talmába, áldja meg és nyújtson elegendő erőt, hogy a megrendítő csapást szilárd lélekkel viselhesse. Egyben esedezünk, hogy érzelmeink ezen őszinte tolmácsolását kegyesen fogadva, minket legmagasabb jóindulatában továbbra is megtartani méltóztassék.

Kik egyébiránt a legmélyebb alattvalói hódolattal maradunk

Császári és Apostoli kir. Felségednek.

Kelt Biharvármegye törvényhatósági bizottságának Nagyváradon, 1898. évi szeptember hó 16-án tartott rendkívüli közgyűléséből.

A vármegye közönsége nevében:

Szunyogh Péter,
alispán.

A felirat egész terjedelmében elfogadtattat s a közgyűlés fél 11-kor berekesztetett.

*

Biharvármegye koszoruját *Szunyogh Péter* alispán, *Papp János* főjegyző és *Radnay Farkas* bizottsági tagokból álló küldöttség vitte fel Bécsbe a királyné ravatalára.

Requiem a plebánia templomokban.

Ő Eminentiaja körlevelének megfelelőleg a temetés napján, f. hó 17-én lesznek megtartva a requiemek boldogult királynénkert. *Olasziban* 10 órakor, a *Szent László* templomban 9 órakor. Erre vonatkozólag a következő felszólítást vettük:

Erzsébet királyné Asszonyunk Ő Felsége lelki nyugalmaért a Nagyvárad olaszii róm. kath. plebániái templomban f. hó 17-én d. e. 10 órakor ünnepélyes gyász sz. mise fog tartatni, melyre a buzgó hívek, a hatóságok és az iskolai előljáróságok a gondozásuk alatt álló tanuló ifjúsággal együtt, tisztelettel meghívattak.

A rettenetes büntetés okozta beláthatlan veszteség — és kifejezhetlen lelki fájdalomunkra enyhítő gyógyírt és vigasztalást csak a Mindenható Ég adhat, — buzgón imádkozunk tehát a nagy halottnak — ki jótékony életében annyit szenvedett — lelki nyugalmaért és az oly sok csapás sújtotta ősz Királyunk és Felséges jó Urunk számára kinyerendő lelki erő és égi kegyelemért, imádkozunk a gyászravatalnál kesergő hazánk és nemzetünknek, — mely a boldogultban Őrangyalát és Anjáját veszítette, — jövőjeért, boldogságáért; a buzgó ima biztosan megtermi majd kért és remélt gyümölcsét.

Nagyvárad-Olasziban, 1898. szept. 14-én.

Dencs János,
tb. kanonok, esperes-plebános.

Az egyesületek részvéte.

A »Biharmegyei Népnevelési Egyesület« választmányának tagjait az egyesület hivatalos helyiségében (Nagypiacztér, közs. polgári fiúiskola-épület, földszint, 10. ajtó) f. hó 17-én szombat d. u. 4 órakor tartandó rendkívüli gyűlésre tisztelettel meghívom.

A gyűlés egyedüli tárgya: Erzsébet Királyné elhalálózásával Felséges királyunkat és nemzetünket ért legnagyobb gyász feletti részvétünk kifejezésének megállapítása.

Nagyvárad, 1898. szeptember 16.

Sipos Orbán,
egyl. alelnök.

A »Nagyvárad Tanítók Köre« választmányának tagjait a kör helyiségében f. hó 17-én szombat d. u. 4 órakor tartandó rendkívüli gyűlésre tisztelettel meghívom.

A gyűlés egyedüli tárgya: Erzsébet királyné Ő felsége elhalálózásával Felséges Kirá-

lyunkat és nemzetünket ért legnagyobb gyász feletti részvétünk kifejezésének megállapítása.

Nagyvárad, 1898. szeptember 16.

Stark Gyula,
elnök.

A polgármester felhívása.

Felhívás!

Nagyvárad város hazafias érzelmi kereskedő- és iparos polgárait felkérem, hogy megboldogult felejthetetlen királynénk f. hó 17-én tartandó temetése alkalmával üzlethelyiségeiket a temetés ideje alatt zárva tartani és csakis az elkérülhetetlenül szükséges munkák teljesítésére szorítkozni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1898. szept. 16.

Dr. Buljovszky József,
polgármester.

A királyné emléke az ipariskolában.

A helybeli ipariskolai tantestület f. hó 15-én tartott értekezletén azon megrendítő gyász eset alkalmából, mely nemzetünket szeretett királynénk elhunytával érte, mely részvéteinek adott kifejezést és elhatározta, hogy az iparostanonciskola minden egyes osztályában az első tanóra királyné Ő Felsége emlékének szenteltessék s a tantestületi segély alapból az elhunyt királynénak emelendő szoborra 10 = tiz koronát utalványoz.

Adakozások a királyné szobrára.

— Felhívás olvasóinkhoz. —

Hirt adtunk már azon nagyszabású mozgalomról, mely azon célból indult meg, hogy Felséges királynénknak szobrot állítsunk fővárosunkban, mely beláthatatlan időkre hirdetője legyen nagyságának s méltó bizonyítéka a magyar nemzet hálájának.

E célból mi is aláírási-ívet nyitottunk s tisztelettel felhívjuk olvasóinkat az adakozásra és az ezen célra szánt összegeket szerkesztőségünk egyelőre a *Nagyvárad Takarékpénztárban* fogja elhelyezni s annak idején készséggel fogja rendeltetési helyére juttatni.

Ivünkön eddig folytatólag a következők adakoztak:

Makucz Ernő . . . . . 2 frt — kr.
Gy. J. . . . . . 1 „ — „
H. J. . . . . . 1 „ — „

Eddiggyűjtésünk összege 33 frt 60 kr.

Ujabb adományok:

A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság 1000 frt.

A székesfejérvári székes-káptalan 300 frt.

*

Erzsébet királyné szobrára ma estig 130.000 forint gyűlt egybe; ennyi összeget ugyanis már bejelentettek a lapoknak és a gyűjtést eszközöző intézeteknek, de ezenkívül a mai napon a vidéken is számos megye s város szavazott meg kisebb nagyobb összegeket, a melyek még nincsenek a fent kimutatott összegbe beleszámítva. Azt már most is biztosra vehetjük, hogy vasárnapig legalább kétszáz ezer forint összeg gyűl, ha ugyan nem fogja elérni az összeggyűjtött pénzek összege már az első hét végén a negyed milliót.

A nagyvárad légszeszgyár.

A nagyvárad légszeszgyár a következő levelet intézte Nagyvárad polgármesteréhez:

Tekintetes polgármester ur!

A súlyos csapást, mely a magyar nemzetet, nemtője: Erzsébet magyar királynéknak váratlan és erőszakos halála által érte, az

összes művelt nemzetek minden fia érzi s élénk részt vesz a fájdalomban, mely a magyar haza minden rétegét áthatja.

Mi is, angol alattvalók, kivesszük részünket a mérhetlen fájdalomtól, melynek kinyilvánításul holnap: a nagy királyné temetése napján, délután 4 órától kezdve a Szent-László-tér, a Szent László-híd, a Bémer-tér és a Fő-utca általunk gyászfátyollal beborítandó összes utcái lámpáit a magunk költségén kivilágítandjuk; — az Ő Felsége emlékének megörökítendő szobormű létesítéséhez pedig 100 = száz koronával hozzájárulunk, mely összeget ide csatolva, arra kérjük Tekintetes Polgármester urat, hogy az illetékes helyre eljuttatni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1898. szept. 16.

Kiváló tisztelettel:

Nagyvárad légszeszgyár igazgatósága:

Rees L. E.

Ravatalon.

Bécs, szept. 16. (Saját tudós. táv.) Ma reggel pontban 8 órakor nyitlak meg az udvari templom ajtai, melyben Felséges királynénk ravatalon fekszik. A templom belső falai egészen be vannak vonva fekete posztóval az oltárokkal együtt, mely utóbbiak még a fekete posztón fehér kereszttel és a felséges királyné czimerével vannak diszitve.

A templom közepén emelkedik a szintén feketével borított katófalk fekete bárony menyezettel, Aranyszöveten nyugszik a koporsó s körülötte pedig aranyrojtos párnákon nyugosznak a császári és királyi koronák, a főhercegi kalap s más jelvények.

A királyné kancellárja, báró *Hornig* Károly veszprémi püspök az ajtónyitást megelőzőleg a holttestet ünnepélyesen beszentelte s azután az udvari kápolnában az első gyászmisét tartotta a király jelenlétében.

A kapunyitás előtt az Augusztiner strasse-n, a József udvaron, amerre az udvari kápolnába való bemenetel meg van engedve, óriási nép gyűlt össze s a rend fentartására kirendelt karhatalom szinte tehetlenné vált ez óriási néptömeggel szemben.

A József udvarról a közönséget csak csapatonként bocsátják be a kis terjedelmű svájci udvarba, ahol az udvari kápolna bejárata van.

A kápolna bejratánál diszórség áll, a ravatal mellett pedig 6 magyar és 6 osztrák nemes testőr örködik felváltva. Az imazsámolynál egy-egy Augusztinumbeli növendék imádkozik felváltva, az oratóriumban pedig a kamarások és csillagkeresztes hölgyek végzik imájukat. A kápolna összes oltárainál pénteken és szombaton az egész délelőtt folyamán csendes misék mondatnak.

Bécs, szept. 15. (Saját tudós. táv.) Ő Felsége tegnap megnézte az udvari kápolnában a ravatalt, leányai által támogatva lépett a templomba. A találkozás a király és a koporsó között megrendítő volt. Ráborult a koporsóra s sokáig keservesen sirt. E szomorú jelenetre mindenki zokogni kezdett. A Felség végre a koporsó üveg ablakát, melyen a királyné arca látható volt, kétszer megcsókolta s a jelenlevőkkel néhány szomorú szót váltva távozott.

Bécs, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) Ma reggel sűrű egymásutánban hozzák

fel a törvényhatósági küldöttségek koszorúkat a ravatalra.

Legmeghatóbb *Ferenczy* Idának, a királyné udvarhölgyének koszorúja e felirattal:

A hálás és hű Ida — Vérző szívvel.

Reggel a királynő volt görögnyelv tanára Krisztomános jött a kápolnába s a koporsónál térdepelve imádkozott, majd ennek végeztével egy tubarózsa bokrétát helyezett a ravatalra.

Bécs, szept. 16. (Saját tudós. táv.) A temetés utáni napokon a bécsi udvari kápolnában három ünnepélyes gyászmise lesz az elhunyt királyné lelkiüdvéért. A két első gyászmisét szentbeszéd előzi meg. Az első rekviem (kedden) *Gruscha* Antal dr. bécsi biboros-herceg-érsek, a másodikat (szerdán) *Vasary* Kolos biboros-herceg-primás, a harmadikat *Schönborn* Ferencz prágai biboros-herceg-érsek fogja mondani. A szónokok *Kick* Kelemen dr. udvari hitszónok és *Schnabl* Károly dr. udvari káplán lesznek.

Bécs, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) A közönség egész nap hömpölygött a ravatalhoz. Sok helyen óriási tolongás volt s a sajczi udvar kapujánál többen elájultak. Számos gyászruhás nő életlenül vittek el a tolongásból. Öt óraker a templomot bezárták, bár ezren és ezren állottak még kívül az udvaron. Holnap ismét megnyitják, de már délben elzárják a közönség elől.

Koszoruk a ravatalon.

Bécs, szeptember 16. (Saját tud. táv.) *Windischgrätz* herceg, az urakházának elnöke, az urakháza nevében; *Fuchs*, a képviselőház elnöke, a képviselőház nevében és *Luiger* dr. polgármester a két alpolgármesterrel Bécs városa nevében remek koszorukat tettek a királyné koporsójára.

Bécs, szeptember 16. (Saját tud. táv.) A persa sah bécsi követe útján, aki őt a temetésen képviseli, koszorut tétetett a királyné koporsójára.

Budapest, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) Az Országos Nőképző Egyesület ma reggel indította utnak koszorúját a királyné ravatalára. A koszorú szallagján e felirat van: *A haza imádott Anyját siratja — Az Országos Nőképző Egyesület.*

Pancsova, szept. 16. (Saj. tudósítónk táv.) A királyné temetéséhez városunk küldöttsége *Mattanovich* polgármesterrel ma utazott Bécsbe. A küldöttség gyászkoszorút tesz a ravatalra. A koszorú szallagján e szavak olvashatók: *Pancsova th. város közönsége az imádott és felejtethetetlen királynénak. A város valamennyi jótékony nőegyesülete küldöttségileg jelent meg a polgármesternél, ecsetelve Nagyasszonyunk gyászos elhunytja miatt ért veszteséget s fájdalmat, kérvén a polgármestert, hogy az egyesületek nyilvánított érzelmei a királyi trón számolyánál megfelelő módon tolmácsolassanak.*

A gyász.

Budapest, szept. 16. (Saját tud. táv.) A magyar állami tisztviselők országos szövetsége az országos gyász alkalmából az uralkodóhoz a miniszterelnökség útján részvétfeliratot intéz, felhívja az állami tisztviselőket, hogy 30 napig kalapjukon gyászfátyolt viseljenek és végül lelkes felhívást intéz a tisztviselői karhoz a királyné emlékének megörökítése ügyében. Az e célra szánt összegek a szövetség pénztárosához (*Rebel* Román számvizsgáló a pénzügy-

miniszteriumban, II. Fő-utca) küldendők és a szövetség hivatalos lapjában Az Állami Tisztviselők Közlönyében nyilvánosan nyugtáztatnak.

Bécs, szeptember 16. (Saját tud. táv.) A bécsi sajtó ma ismét mély gyászának ad kifejezést a felejtethetetlen királyné elhunytja fölött és osztatlan részvétellel emlékezik meg a mélyen sujtott királyról.

Törvényhatóságok részvéte.

Békés-Csaba, szept. 15. (Saját tud. táv.) Békés-Csaba közgyűlését még a gyász előtt hívják össze a mai napra. Az ülésen *Kórosy* László főjegyző indítványozta, hogy a közgyűlés ne tárgyaljon mindaddig, míg a királyné ravatalon fekszik. A királyné emlékéét jegyzőkönyvileg megörökítették és elhatározták, hogy a szombati gyásznapon a boltokat bezárják, a gyászistentiszteleten a képviselőtestület teljes számmal vesz részt és az iskolákban nem tartanak előadást.

Fogarás, szept. 16. (Saj. tud. táv.) Fogarás vármegye törvényhatóságának *Bauszner* főispán elnökle alatt tegnap tartott rendkívüli közgyűlése egyhangulag 1000 koronát szavazott meg a királyné emlékszobrára.

Karczag, szeptember 16. (Saját tud. táv.) Karczag város képviselőtestülete a mai napon tartott közgyűlésében mérhetetlen fájdalommal és részvétellel értesült arról a gyászos esetről, mely a magyar nemzetet felséges királyasszonyunk elhunytja által sujtotta. A közgyűlés bánatának és igaz részvétének jegyzőkönyvileg adott kifejezést s felséges királyunk iránt érzett ragaszkodásának, szeretetének és hódolatának kifejezését a trón számolyához juttatja. A közgyűlés elhatározta, hogy a királynénak emelendő szobor felállításához 400 koronával járul.

Az állami számvevőszék részvéte.

Az állami számvevőszék királyasszonyunk halála alkalmából tegnap tanácsulást tartott, melyet *Rakovszky* István elnök következő beszéddel nyitott meg:

Az a megdöbbentő gyász eset, a mely miatt ma összejöttünk és melynek fájdalma végig rezeg az egész országon, oly nagy, oly lesújtó, hogy nemesak képes nem volnánk, de talán helyén sem volna hosszas és keresett szavakkal adni kifejezést fájdalmunknak.

De a tördőfés, mely egy szentnek az életét oltotta ki, a mi szíveinket is megvérezte s lehetetlen, hogy az állami számvevőszék tanácsulása mint ilyen, eltitkolja könyeit. Mint egyesek, mint magyar emberek külön-külön is lesutva érezzük a nagy fájdalmat, de mint testület, mint hatóság, mint az ország szervezetének egy része, nem kisebb mértékben szenvedünk.

A kit szívében eddig is minden magyar ember védszentjének nevezett, azt valósággal védszentté avatta martirkoronája. Páratlan volt minden tekintetben; miut királyné nemes lelkének, fenkölt gondolkodásának ezer jelét adta — és ezt legjobban éreztük mi magyarok — mint nő, mint feleség mélyen érző szívével, gyengédségével mintaképe volt a nőknek; mint anya, kire a sors annyi fájdalmas csapást mért, kit annyi megpróbáltatásnak tett ki, legigazibb szeretetünket és részvétünket érdemelte ki.

S ha most mindannyian külön-külön és együttesen is éreztük a nagy fájdalmat, mennyivel súlyosabban, mennyivel égetőbben kell éreznie ezt annak, akinek szívéhez legközelebb állt és a ki életének folytonos küzdelmei és gondjai közepette, mint egy valódi hős annyi

szenvedést, annyi fájdalmat tud nemesen, Istenben és népeiben bizva eltűrni.

Csakis a Mindenható adhat erőt ez újabb csapás elviselésére és nekünk sem jogunkban, sem hatalmunkban nincs vigasztalással tolakodni a legszentebb fájdalmakhoz, de viszont senki tőlünk azt az óhajlásunkat meg nem tagadhatja, hogy igaz együttérzésünknek, szívünk mély és őszinte bánatának, egész lelkünkkel átérzett részvétünknek kifejezést ne adjunk.

Azt hiszem, egyhangulag méltóztatnak hozzájárulni, hogy ezen igaz bánatunk és őszinte fájdalmunk a mai ülésünk jegyzőkönyvében is kifejezést nyerjen.

A gyilkos.

A *Neues Wiener Journal* tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott a gyilkossal. A hirlapíró megkérdezte tőle, hogy vetemedhetett egy ilyen jó nőnek a megölésére, a milyen a királyné volt. A gyilkos erre így felelt:

— Én is jó ember vagyok és ha pénzem volt, megosztottam nálammal szegényebbekkel. Mindenemet odaadtam. Anarchista vagyok és mint ilyen gyűlölöm a burzsoá-társadalmat; ideáлом volt, hogy a szivtelen emberiséget felrázzam egyik kiváló alakjának megölése által. Elértem ezt az ideált és nem érzek semmiféle megbánást vagy lelkiismereti furdalást. Én egy eszmének éltem és minden közömbös nekem, a mi ez eszme szolgálatán kívül esik. Nem vagyok gyáva, nem félek a haláltól; éppen ma irtam kérvényt a szövetségtanácshoz, hogy ne Genfben, hanem Luzernben ítéljenek felettem. Ott még van halálbüntetés; ott dolgozik még a guillotine és nekem halál kell. Teljesen közömbös előttem, hogy anarchistának, gazembernek vagy gyávanak mondanak-e: én meg vagyok magammal elégedve és ez nekem elég. A világgal nem törődöm.

Beszélgetés közben megkondultak a harangok. A gyászkocsi a királyné koporsójával ép akkor indult a genfi pályaház felé. A gyilkost ez sem hatotta meg. A legnagyobb cinizmussal szólt:

— Mikor Erzsébet királyné holttestét beszéltek, hallottam a harangok zugását, de engem ez nem indított meg; én a harangzugásból is kihallottam a burzsoák siró szavát és ez nekem jól esett.

(Később jött tudósításainkat lásd távirati rovatunkban.)

† Szakszó Rezső

1834—1898.

Az országos gyászon kívül egy másik gyász borult a váradi székes-káptalanra és egyházmegyére, melynek egyik munkás tagja tegnap hunyta le szemét.

Szakszó Rezső, apátkanonok tegnap délután szivszélhűdésben elhunyt.

Életének javarészt az árvák gondozásában és a magyar ifjuság nevelésében töltötte. Nehéz, de áldásos munkát végzett, megérdemli a részvétet.

Nem volt a zajos szereplés embere; mióta városunkban lakott, lábba sem engedte szerepelni a társadalomban, különben is csendes, jó lelkű ember volt, ki csak hivatásának élt.

Halála különösen gyászt hozott a káptalanra, melynek 12 év óta közbecstülésben álló tagja volt. Sokat szenvedett, féllábával hét év óta a sirban volt.

Életrajzát a következőkben foglaljuk össze:

Szakszó Rezső született 1834. ápr. 12-én Békés mellett a Kamuti pusztán, hol atyja

Szakszó Mihály a *Wencheimoknál* gazdatiszt volt. Elemi iskoláit Körözs-Ladányban, az első 4 gymn. osztályt Budapesten a kegyesrendiek-nél végezte. 1848-ban a szabadságharc miatt bezárták az iskolákat. Az ötödik gymn. osztályt már itt *Nagyváradon* végezte, hol *Erdélyi* az igazságügyminiszter, *Szabó János* püspök, *Novák Kamill* kuriai bíró és *Sal Ferencz* voltak osztálytársai. Ez utóbbival folyton versenyeztek az elsőségért. *Szaniszló* püspök 1854-ben bevette az egyházmegye papnövendékei közé s tanulmányai végeztével 1858. aug. 6-án pappá szentelte.

Káplánkodását *Várad-Ujvároson* kezdte meg, majd *Vaskóhra* került mint administrator s 1862-ben jun 27-én *Debreczenbe* jutott, mint az akkor megnyílt *Therézianum-árvaháznak* első felügyelője s itt töltötte életének javarészt az árvák gondozásában, a gyermekek nevelésében, a kollégiumi kath. tanulók vallási oktatásában s a debreczeni kath. hitközség szervezésében.

1886. okt. 4-én nagyvárad *kanonokká*, káptalani *kispréposttá* s *debreczeni plébánossá* nevezte ki — *Ipolyi* püspök felterjesztésére — az apostoli király. Mint plébánosnak főgondját a kath. iskolák építése, az algymnasium kiegészítése és a Svetics-intézet — ahol ma már a *Miasszongunkról* nevezett apácák nevelik a leányokat — létesítésének előmozdítása képezte. A prépostság részéről a gymnasiumra tett alapítványhoz 6 is jelentékeny összeggel járult.

1891. apr. 12-én nagy szerencsétlenség érte. Váradra akart jönni, hogy a Svetics-intézet ügyében referáljon dr. *Schlauch* Lőrincz megyés püspöknek. Debreczen egyik utcájának kövezetét igazgatták, de a jelző lámpa nem volt kitéve, lovai a sötétben a garadára mentek s a kocsi oly szerencsétlenül borult fel, hogy Szakszó kanonok lábát törte. A debreczeni orvosok nem ismerték fel mindjárt a bajt s azért az ország leghiresebb sebészét: *Kovács* professort hozatta le, aki azonban oly szerencsétlenül operálta, hogy valamennyire meggyógyult ugyan, de járni műlábbal is alig tudott s így egyházi funkciókat nem végezhetett.

Lemondott azért a prépostságról és plébániáról s 1892 novemberben Váradra költözött, hol a királyszéki Boldogasszony apátjának címét nyerte, később pedig békési főesperes lett. Átvette az egyházmegyei főpénztár kezelését s lekiismeretes pontossággal vezette azt halála napjáig.

Hét esztendő óta, mióta a szerencsétlenség érte, kevesett mozgott s az szivelhájasadást idézett elő. Gyakran panaszkodott szívbajáról, de nem sejtette, hogy ilyen hamar meglepi a leselkedő halál. Mária nevenapján tartotta első miséjének 40-ik évfordulóját. Meggyónt és misézett is, amit betegsége miatt évenként csak 4-5-ször tehetett. Tegnap jóízűen megebédelt, szivarra gyujtott s ledült nyugodni s egyszerre fuldoklás vette elő. Orvost, papot hivatott, de az orvos már nem segíthetett, a pap pedig csak az általános feloldozást adhatta fel.

Az elhunyt kanonok nagy jóltevője volt a várad *kath. körnek*, melynek nyári helyiségében egy kuglizót készíttetett. Végrendeletében a debreczeni Therézianum árvaházról emlékezett meg, melynek — testvérei hasznélvezete után — *Körözs-Ladányban* egy házat hagyott.

Jézus, kinek szolgálatában állott, legyen jutalma, boldogsága!

Haláláról a várad *székeskáptalan* és a megboldogult családja a következő gyászjelentést adták ki:

A várad *latin szertartású székeskáptalan* szomorodott szívvvel jelenti, hogy érdemes tagja

nagyságos és főtisztelendő *Szakszó Rezső* királyszéki boldogasszony apátja, várad *kanonok*, békési főesperes, szentszéki bíró ur életének 65-ik, áldozópapságának 41-ik évében f. évi szeptember 16-án hosszas szenvedés okozta szívshűlésben az Urban csendesen elhunyt. Temetése f. hó 18-án, vasárnap délután 4 órakor lesz, az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 19-én d. e. 9 órakor fog érette a várad *székesegyházban* Istennek bemutatni. Nagyvárad, 1898. szept. 16.

Özv. Szabó Lajosné szül. Szakszó Mária, gyermekei és unokái, özv. Gozmány Ferencné szül. Szakszó Anna, gyermekei és unokái, Born Józsefné szül. Szakszó Ágnes, Szakszó Róza, Szakszó Francziska, Majorffy Lajosné szül. Szakszó Antónia és számos rokonok legnélyebb fájdalommal jelentik a felejtethetlen jó testvér, sógor és rokonnak: nagyságos és főtisztelendő *Szakszó Rezső* nagyvárad *l. szert. apátkanonok* urnak, élete 65-ik, áldozárságának 41-ik évében f. hó 16-án d. n. 3 órakor szívshűlés következtében várad *l. n. u. l.* általános feloldozás után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 18-án d. n. 4 órakor fognak a káptalan-sori 7-ik sz. háznál tartandó beszentelés után a nagyvárad-olasz *temetőben* eltemettetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 19-én d. e. 9 órakor fog a székesegyházban az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtelre a megboldogultnak rokonai, kartársai, jóbarátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Kelt Nagyváradon, 1898. szept. 16. Áldás és béke lengjen pora, felett. Az örök világosság fényeskedjék nekii nyugodjék békével. Amen.

UJDONSÁGOK.

* **A vízvezetékéről.** A vízvezetési munkálatokkal már annyira haladtak, hogy valószínűleg nem fog ismétlődni a keddi kalamitás. Tegnap több izben rövid ideig volt elzárva a vezeték. Mihelyt teljesen rendbe jön a vízmű, kimossák a magas tartályt s az egész csőhálózatot.

* **Szűnik a vörheny.** Az elmúlt augusztus hó második felében a vörheny Nagyváradon oly tömegesen lépett fel, hogy dr. *Baróthy* Ákos tb. városi főorvos javaslatára, a közegészségügyi szakbizottság az elemi iskolák megnyitásának szeptember 19-ig leendő elhalasztását kérte a polgármestertől. Ez el is lett rendelve. Azóta a járvány szűnt, s szeptemberben már nagyon megcsökkent a vörheny betegek száma, a mi bizonyára első sorban ezen intézkedésnek köszönhető. — A közegészségügyi szakbizottság tegnap délután ülést tartott. Dr. *Grósz* Albert elnöke alatt jelen voltak: dr. *Konrád* Márk, dr. *Baróthy* Ákos, dr. *Vári-Szabó* Béla, dr. *Papp* Oszkár és *Istvánffy* István jegyző. Dr. *Baróthy* Ákos tb. városi főorvos előterjesztette a vörheny betegülések statisztikáját. E szerint a múlt hó 2-ik felében 21 vörheny betegedés volt Nagyváradon, míg szeptember hó első felében csak 7 esetben fordult elő a betegség. A bizottság ezt az örvendetes eredményt főleg a gyors intézkedésnek s annak tulajdonítja, hogy az iskolákban a gyermekek nem jöttek össze s nem terjesztették egymás között a ragályt. A bizottság most megkezdhetőnek tartja az iskolákban az előadásokat.

* **A vasuti tisztképző-tanfolyam.** A kereskedelemügyi miniszter százharminczban állapította meg a vasuti tiszt-képző tanfolyam nyilvános rendes hallgatóinak létszámát az 1898/9 tanévre. A magántanulás intézményét ezuttal még fentartotta a miniszter, de a magántanulók létszámát negyvenre korlátozta. Ebből a számból huszonöt a magyar államvasutak igazgatóságára, a déli és kassa-oderbergi vasutakra egyenkint öt-öt, a többi magánvasutakra pedig összesen öt magántanuló esik. A két párhuzamos osztályt ezuttal is fentartotta a miniszter, egyben felhívta a tanfolyam felügyelő bi-

zottságát, hogy a létszámot az előképzettség, valamint testi alkalmatosság szempontjából kiváló jelentkezőkből állítsa egybe.

* **Az aradi panama.** Az aradi adóhivatali sikkasztás ügyében a törvényszéki orvosok befejezték *Bács Nándor* elmeállapotának megvizsgálását. Az orvosok *Bács Nándort* öröklött örültnek nyilvánították, kinek örültsége folyton fejlődik, de egyelőre nem árt senkinek. Az orvosok azt állítják, hogy egyelőre nem kell tébolydába vinni, noha gyógyíthatatlan. Tettét teljesen beszámíthatatlannak mondják az orvosok.

* **Az Esterházy hitbizomány.** A soproni királyi törvényszék ma délután tartott ülésében az Esterházy hercegség tulajdonában levő hitbizományi javakat föloldotta a zár alól. A zárlat tartama alatt összesen négy zárgondnok volt, köztük *Horváth* Boldizsár, a volt igazságügyminiszter. Jelenleg *Bubics* Zsigmond kassai püspök volt a zárgondnok, ki az érdekeltekkel együtt beleegyezett a zárlat föloldásába. Az Esterházy hercegi hitbizomány értéke lettár szerint 167 millió korona.

* **Nagy-beteg földbirtokos.** *Balásházy* Bertalan henczidai földbirtokos, a megyei közélet ismert és becsült alakja súlyos betegen fekszik *Évakla Henczida* melletti pusztáján. A súlyos betegségben fekvő nagybirtokos iránt nagy a részvét megyszerte.

* **Új okmány bélyegek.** Még csak alig két hónapja, hogy az új, korona értékre szóló okmány bélyegeket forgalomba hozták s máris újabb okmány bélyegeket szándékoznak kibocsátani. A pénzügyminiszter megbízta a magyar kir. államnyomda igazgatóját, hogy művészi rajzok alapján új okmány bélyeg-jegyeket készíttessen, mert a forgalomban levők nem elégítik ki a jogos művészi igényeket. A bélyegek tervrajzát nyilvános pályázat útján szerzik be s mindössze csak hét pályadíjat tűznek ki, mert csak hét féle rajzu bélyeg kiadását tervezik. A pályázat feltételeit a magyar iparművészeti társulat közlönyének a Magyar Iparművészetnek legközelebb megjelenő száma fogja közzé tenni.

* **Bartos Gyula temetése.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra *Bartos Gyula* földbirtokost. A temetésen igen sokan voltak ott az elhunyt rokonai, barátai s ismerősei közül. A koporsót egészen beborították a koszorúk. A koporsót azon község küldöttei vitték, hol az elhunyt birtoka volt.

* **Jegyző-választás.** Komádi községben a napokban töltötték be a *Madaray* István elhunytával megüresedett főjegyzői állást. Egyhangulag *Ötvös Gyula* ártándi jegyzőt, a jegyzői-kar kiváló tagját választották meg.

* **A legutolsó lóvasuti vágány.** A kereskedelemügyi miniszter megadta az engedélyt arra, hogy a közuti vaspálya-társaság végképp eltávolítsa azt a legutolsó lóvasuti vágányt, amely a Déli vasut pályaháza és a Szt. János kórház közt vonult el. Ezt a vonalat különben is teljesen fölöslegessé teszi a *Károly-kaszárnya-Ferencz József-híd*—zugligeti *villamos* vonal.

* **Befizetések a piczulas-bankba.** Az újvárosi takarékhitel és segély-egyleti szövetkezetnek (rég *piczulasbank*) mindazon üzlet-részesek, kik é. szeptember 18, október 2 és 9-ére eső vasárnapon nem fizethetnek, mindig a reá következő hétfő délutánján 3-6 óráig befizethetnek, valamint a szeptember 25-ikén a befizetések délután 2-5 óráig teljesíthetők. *Az igazgatóság.*

* **Vörös kakas.** Csütörtökön éjjel a *Nagy-Füzes* utcán a *Popovits* Gusztáv kályhas és *Tóth Imre* építőiparosok telkén tűz ütött ki. A tűz helyszínére azonnal kivonult a tűzoltóság és a rendőrség, azonban már kevés dolguk volt, mert a tüzet, a mely még csak keletkezében volt, a szomszédok elnyomták.

* **Hő-feszkedő bérkocsis.** Tegnap délután a *Bémer-téren* *Kis Vakarcs János* bérkocsis

a társaival veszekedni kezdett. A veszekedés mindig hevesebb lett, végre annyira ment a dolog, hogy nyilvános botrány lett belőle. Mikor a dolog már nagyon elmérgesedett s a bérkocsis a lármával és a botrányos viselkedésével még sem hagyott fel, az egyik közeli rendőr bevittte a rendőrségre, ahol fogva tartották.

* **Betörés.** Stern Sámuelné nagypecze-utcai lakosnő tegnap reggel, mikor felébredt, megszorodva tapasztalta, hogy a szobájából kilopták a fehérneműje nagy részét, de eltűnt még sok más apró-cseprő szobadisz is. A károsnő csakhamar észrevette azt is, hogy az ablaka be van verve s így természetes, hogy a tolvaj az utcáról mászott be a szobába s így vitte ki a dolgokat. A rendőrség a nyomozást megindította, azonban idáig nem sikerült a tolvajt megfogni.

* **Figyelmeztetjük olvasóinkat** lapunk mai számában megjelent *Nemzeti Baleset biztosító* című hirdetésre.

TANUGY.

A községi iskolaszék ülése.

Nagyvárad város iskolaszéke tegnap délután tartott ülésén több érdekes ügyet tárgyaltak. A tanítók választása azonban elmaradt, mivel a tagok nem voltak jelen a választásra előírt számban.

Dr. Sipos Árpád elnökölt; jelen voltak: Hlatky Endre, dr. Konrád Márk, Réz Mihály, Kékus Vidor, dr. Grósz Menyhért, Hegyesi Márton, Ragány János, Beczkay Lajos, Molnár Lajos, Búszorményi Géza, Dencs János, Gábrily Lajos, Némethy Károly, Stark Gyula, dr. Tóth Mihály, dr. Baróthy Ákos, Vaday József, Jánosházy János és Huszár Károly jegyző.

Az ülés megnyitása után dr. Sipos Árpád elnök megható, kegyeletes szavakban emlékezett meg Erzsébet királyasszony haláláról. Indítványozta, hogy az iskolaszék mély részvétét jegyzőkönyvébe iktassa s a tanfelügyelőség útján felirathat juttassa a trón zsámolyára.

A jelen voltak az indítványt egyhangulag elfogadták.

Ezután elnök jelentést tett a községi iskolák múlt évi vizsgálatának eredményeiről. Általában az eredmény kielégítő, sok helyen kitűnő. Tudomásul vették.

A felügyelő igazgató jelentésében előterjeszti, hogy a beiratások alkalmával beiratott a polgári fiúiskolába 360 (28-al több, mint tavaly), a polgári leányiskolába 219 (10-el kevesebb, mint tavaly), az elemi fiúiskolákba 657 (kevesebb 218-al, mint tavaly), az elemi leányiskolába 627 gyermek (kevesebb 207-el, mint tavaly); és végül az ismétlődő leányiskolába 40 (kevesebb 125-el, mint tavaly).

A felügyelő igazgató a beírottak csekély számát annak tulajdonítja, hogy a tanítás megkezdése el lett halasztva és nagyon sokan az előadások megkezdésekor akarják gyermekeiket beírtni. Javasolja, hogy szeptember 19. és 20-ika a pótbéiratásokra tartassék fenn és csak 21-én kezdjék meg az előadásokat.

Sok a szünet.

Hegyesi Márton nem helyesli, hogy még további két napig szüneteljenek az előadások. Azt is károsnak tartja, hogy az iskola megkezdését szeptember 19-ig halasztották. Iskoláink úgy is hanyatlanak. Hibáztatja, hogy az egészségügyi szakbizottság, anélkül, hogy a járványt kimondaná, az iskolák bezárását proponálja. Így veszt a tanügy, ok nélkül. Indítványozza, miszerint irjanak át az egészségügyi szakbizottsághoz az iránt, hogy jövőre nagyobb megfontolással kérjék az iskolák bezárását. Így nagyon sok a szünet.

Dr. Baróthy Ákos kimutatta a közegészségügyi bizottság eljárásának helyes voltát. Azért kérték az iskolák bezárását, mert éppen az iskolák megnyitása előtt lépett fel a fertőző betegség tömegesen. Preventív intézkedés kellett,

hogy a baj ne terjedjen az iskolában. Ezt kötelessége volt megtenni.

Elnök nem helyesli, hogy az egészségügyi bizottsághoz irjanak át. Azt pedig megeccsölja, hogy iskoláink hanyatlanak.

Dr. Grósz Menyhért érvekkel bizonyítja be a közegészségügyi bizottság eljárásának helyes voltát s rámutat, hogy a felfogástól függ, miszerint egy betegség szórványos vagy járványos-e. Ellenzi a Hegyesi Márton indítványát.

Némethy Károly ellenben elfogadhatónak tartja az indítványt.

Vége is az indítványt mellőzték. — Utasítják a tanítókat, hogy a pótbéiratásokat szept. 19. és 20-án a tanórák után eszközöljék.

*

A polgári leányiskolánál a megüresedett munkatanítónői állást ideiglenesen betöltötte az elnökség. — Tudomásul vették.

Kotzmán János és König J. újonnan megválasztott tanár, állásukról lemondtak. Mivel a pályázatnál csak két megfelelő tanerő pályázott, hogy a polgári fiúiskolában a tanítás a tanév elején megkezdhető legyen, ezeket meghívták a tanszékre s már működnek is. Ezek: Felczides Lajos és Málnai J.

A választást, mivel most kevés számmal jöttek össze a tagok, a jövő ülésen ejtik meg. Tóth Mária tanítónőt a csillagvárosi tanító helyére mint helyettesít alkalmazták, azzal azonban, hogy a tanító nyugdíjazása és így végleges távozása esetén, választás nélkül, meghívás útján alkalmazzák.

Még apróbb ügyeket intéztek el s az ülés véget ért.

IRODALOM.

A „Népevelési Közlöny“ legutóbbi 8. száma a szokott gondos szerkesztésben jelent meg. A lap élén, gyászkeret és remek cikkben Erzsébet királyné emlékének szentelt megható sorokat Sipos Orbán kir. tanfelügyelő. A többi cikkek: «Buzdító szó.» Hegyesi Mártontól a «Biharmegyei Népevelési Egyesületről» szól, míg Rátkay József a biharmegyei tankerületi tanító-testületről ír. Ezekon kívül apróbb rovatok töltik be a lapot.

A »Ministrálás módja« című füzet második kiadása jelent meg Keszthelyen Nádai I. könyvnyomdájában. Összeállította: B—földi lelkész. E kiadás egyesíti magában mindazon előnyöket, melyeknek hasonlirányu művek örvendenek. A latin szöveg úgy van írva, a mint olvasni kell. A miniszter gyermek teendőiről bő magyarázatot ad. E mellett a legelőszőbb a hasonló kiterjedésű kiadások között. Ára 3 kéajczár. Ajánljuk a hitoktató és tanító urak figyelmébe.

Dr. Kiss János. *Analysis abstractionis intellectualis*. 1898. Megjelent a svájci Freiburgban. A Katolikus tudósok nemzetközi kongresszusának emlékkönyvéből külön lenyomat. Ára 20 kr. Megrendelhető Dr. Kiss János egyetemi tanárnál Budapest, VII, Rottenbiller-utca 5/a.

Igazságszolgáltatás.

Szerződés a halállal. A debreczeni ítélőtábla ezelőtt másfél évvel vád alá helyezte Fodor Zsigmond nyiregyházai földbirtokost. A vád alá helyezés egyik biztosító társaság feljelentésére történt, mely azzal vádolta Fodort, hogy testvérét százezer forint erejéig biztosította s aztán méreggel megölte, így akarván a biztosított tőkéhez jutni. A nyiregyházai törvényszék tárgyalta volt először Fodor Zsigmond ügyét, de főtmenette. A debreczeni királyi tábla a meghurczolt földbirtokost tegnapelőtt tartott ülésében az ellene emelt vád alól szintén felmentette.

SZÍNHÁZ.

Színházi élet Debreczenben. A debreczeni téli színházban október elsején kezdik meg az előadásokat. A páholybérletekre vonatkozólag most új rendszert állapítottak meg, amennyiben

a bérletek minden harmad napra szólnak. Így akarták előidézni azt, hogy többen jussanak páholy bérlethez, most Debreczenben a páholy bérlet oly nagy számban vannak, hogy mindannyian nem kaphatnak páholyt. A bizottság most fejezte be a működését. Érdekes a jelentésből az, hogy C jegyű bérletre *százharminczan* akartak páholyt bérelni, azonban a bizottság csak 39-nek a kívánságát teljesíthette. Az összes színházbérlet száma jóval meghaladja a százat. Ilyen körülmények között azután fent lehet tarlani deficit nélkül a színházat.

REGÉNY-CSARNOK.

A GORDIUSI CSOMÓ.

Németből: Gusztáv.

16

— Tehát öngyilkosság? — szölt az fejét csóválva. — Hát a báróné . . . Soha sem hittem volna. — Milyen borzasztó! Világos, ilyen körülmények közt sok mindenben keresztül megy az ember. . . . Ha szemtanuja volt, bizony választania kellett, hogy azt ölje-e meg, vagy maga-magát — az ilyen jellemes ember inkább önmaga ellen fordítja a fegyvert.

— De ez borzasztó, — ez a lehető legрутabb bosszu, a mit ember vehet! — kiáltottam magamon kívül.

— Mindenesetre az — felelt az orvos szárazon — . . . ez megsemmisítő; az bizonyos, hogy van száz meg száz módja a büntetésnek. . . . És a báróné? . . . az a szép, szeretetre méltó asszony? Megesküdtem volna, hogy lelke ártatlan, aranytisztá.

— Arra én is megesküdtem volna, orvos ur . . . és még most is meg mernék rá esküdni — daczára a borzasztó bizonyítéknak, az önvallomásnak: »én öltem meg!« — nem tudom, nem akarom elhinni, hogy egy ilyen nő, mint a báróné is, egy hét lefolyása alatt elvesse minden erkölcsiségét, hűtelen legyen — mélyre sülyedt nő legyen. — Egész lényem ellene mond! Itt titoknak kell lappangania — adja Isten, hogy világos legyen minden. Ugy éreztem, hogy egyedül felülről várhatom a felvilágosítást, mely e sötét fátyolt széttépje. . . . Ha ez ilyen nő is ördög lehet, ha az ilyen vonások, angyal szépség is hazugságot, csalást takar — — akkor kinek és miben lehet még hinnünk?

A szobába léptünk. A sebesült gróft valami mellék szobába vitték. Az ájult amerikai azonban még most is ott feküdt halotthoz hasonlóan, a szerencsétlen báróné ott térdelt mellette, imádkozott.

A rendőrfőnökön kívül, a vizsgálóbíró is ott volt irnokjával.

Az orvos az ágyhoz lépett . . . a rendőrfőnök magához intett.

— A dolog nagyon bonyolódott . . . nézzen csak ide — suttogta és a pisztolyra mutatott, kezében tartotta. — Tévedtünk barátom Bagdanoff, nézze csak — nem a kakas, hanem szij hagyta e nyomot a keztyűn.

A keztyűt és a pisztolyt elébem tartotta, csakugyan a nyomás a vékony szijra illet egészen.

Ijjetten néztem a főnökre. — Mormoltam valamit, magam sem tudom mit.

— Tehát ő semmi esetre sem lőtt — folytatta a rendőrfőnök, csendesesen, nagyon jól meglehetne ismerni a kakas nyomását is, tehát itt szó sem lehet öngyilkosságról.

— Kegyelmes Ur Isten! — szöltam meghatottan.

Tekintetem oda tévedt, hol az orvos az ájulttal foglalkozott, éppen valami üvegcset tartott az orra alá.

Tehát gyilkosság! . . kiáltotta valami belső hang és az egész szoba forogni kezdett velem. De nem hihetem — nem tudom elhinni — vannak dolgok, melyek egyáltalában hihetetleneknek látszanak. Az bizonyos, hogy előttünk halálosan megsebesült ember fekszik, mellébe lőttek . . . az is kétségtelen, hogy a pisztoly a báró kezében volt, de nem ő sütötte el. Mint vihar süvöltöttek agyamba e feltevések . . . Borzasztó képek! Látom a bárót, mint pletykálneki, mint készíti fel az udvari marscha, idejűn, a pisztoly a kezében, hogy megtámadott becsüle-

Villamos vasut	—	—	—	—	259.30
Osztrák hitel	—	—	—	—	357.30
Magyar hitel	—	—	—	—	392.25
Allamvasut	—	—	—	—	354.10
Déli vasut	—	—	—	—	78.—
Rimamurányi	—	—	—	—	253.60
Magyar jeizalog	—	—	—	—	250.25
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	262.50
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	381.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	1435.87

Bécs, szeptember 16.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	—	—	—	—	356.75
Magyar hitel	—	—	—	—	392.—
Allamvasut	—	—	—	—	352.75
Birodalmi márka	—	—	—	—	58.87

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1898. szeptember 16-án

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	120.85
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	98.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,5%	—	—	—	—	119.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,5%	—	—	—	—	100.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	96.70
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.40
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	97.25
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	161.—
Tiszabályaosi és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	140.75
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	101.60
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	101.25
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	121.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	101.25
1860. Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	140.75
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	905.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	393.—
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	359.75
Páris vista	—	—	—	—	354.50
Német birodalmi márka	—	—	—	—	953.—
London vista	—	—	—	—	120.15
Páris vista	—	—	—	—	47.55
20 márkás arany	—	—	—	—	11.75

SZERKESZTŐI POSTA

T. K. Helyben. Nagyon szívesen közölnék egy megfelelő alkalmi költeményt királyasszonyunk szörnyű halálára, de ezt nem közölhetjük; mert bármily nagy és őszinte is a mi gyászunk, de *szentnek* mégsem tisztelhetjük a megboldogult nagy asszonyunkat. Tessék befáradni szerkesztőségünkbe s könnyen kiigazíthatja e helyeket. Üdvözlét és köszönetet a figyelemért.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Csizmadia- és cipész-MUNKÁSOK

felvétetnek

Moskovits Farkas és társa

első nagyvárad

csizma- és cipő-gyárában,
TELEKY-UTCZA.

A „Nemzeti” Balesetbiztosító részv.-társaság, Budapest

(Erzsébet-körut 13. szám)

biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katona), gyári és malomalkalmazottakat (munkások és tisztviselők), valamint bárkit, hivatás teljesítése közben, vagy azon kívül, utazás alatt, vadászatban, vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen, a legszabadelvűbb biztosítási feltételek és a legjutányosabb díjtételek mellett.

Közelebbi felvilágosítást a legkészségesebben nyújt: a „Nemzeti”, az „Első magyar általános biztosító”, a „Magyar-Francia”, és a „bécsi biztosító” minden fő- és aligynöksége az ország bármely helységében.

Megbízható ügyes üzletszerzők felvétetnek.

Életbiztosítás

orvosi vizsgálat mellett: Mindenféle kombináció szerint az ember életére.

Életbiztosítás

orvosi vizsgálat nélkül (népbiztosítás)

heti díjfizetéssel 10 fillértől kezdődőleg!

(Haláleseti, elérsi, kihazasítási és gyermekbiztosítás.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely	4 44	11 05	7 57	Gyula	12 21	6 34	10 21	Kurtics	5 39	11 52	10 07
Less	10 48	4 56	8 06	Orosháza	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza	6 14	12 37	10 54
Gyapju	10 56	5 04	8 18	Csaba	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba	7 —	2 33	4 50
Cséffa	11 0	5 12	8 29	Gyula	7 27	3 05	5 26	Kurtics	3 28	8 20	5 38	Gyula	7 27	3 05	5 26
Szalonta	11 26	37	9 08	Sarkad	7 47	3 27	5 56	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31
Kötegyán	11 46	† 57	9 37	Kötegyán	† 7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad	11 57	6 9	9 51	Szalonta	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Gyula	12 21	6 34	10 21	Cséffa	8 42	4 34	7 18	Nánhegyes ind.	† 6 34	† 8 21	Nánhegyes ind.	† 4 32	† 4 46		
Csaba	2 10	7 22	4 44	Gyapju	—	4 42	7 29	Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 17		
Orosháza	3 10	8 32	5 50	Less	9 04	5 00	7 51	Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
H.-M.-Vásárhely	4 00	9 26	7 00	Ósi	9 21	5 19	8 16	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40		
Szeged	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Ósi	6 06	2 51	Déva-Ványa	4 37	3 43		
Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40				
V-Velence	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya	† 4 42	† 2 43	Ósi	6 06	2 51	Déva-Ványa	4 37	3 43				
Félix-Fürdő	4 32	3 13	Szudrics	5 09	3 12	Uj-Palota	6 24	3 05	Körös-Ladány	5 13	4 25				
Kardó	4 50	3 27	Belényes	5 37	3 52	Gyires	6 41	3 17	Szeghalom	5 40	4 56				
Magyar-Gyepes	5 50	4 17	Sonkolyos	† 5 58	† 4 15	Körösszeg	7 02	3 36	Vésztfő	6 12	5 38				
Tasádfő	6 07	4 31	Belényes-Ujlak	6 10	† 4 27	Szakál	7 39	4 05	Kót	6 38	6 02				
Drág-Cséke	6 30	4 45	Borz	† 6 19	† 4 37	Nagy-tóti	7 55	4 21	Íráz	6 52	6 24				
Magyar-Cséke	6 50	† 5 —	Sólyom	6 35	4 58	Komádi	8 25	4 32	Komádi	7 10	7 03				
Dused	† 7 05	† 5 12	Gyanta	6 56	† 5 19	Íráz	8 42	4 49	Nagy-tóti	7 22	7 19				
Szombatság-Rogoz	7 46	5 47	Hollód	7 10	5 34	Kót	9 19	5 14	Sakál	7 48	7 48				
Hollód	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz	7 31	6 03	Vésztfő	9 44	5 32	Körösszeg	8 11	8 13				
Gyanta	8 12	6 11	Dused	† 7 55	† 6 34	Szeghalom	10 34	6 13	Gyires	8 33	8 33				
Sólyom	8 38	6 36	Magyar-Cséke	† 8 07	6 49	Körös-Ladány	11 —	6 31	Uj-Palota	8 47	8 53				
Borz	† 8 53	† 6 50	Drág-Cséke	8 26	7 17	Déva-Ványa	12 03	7 21	Ósi	9 03	9 12				
Belényes-Ujlak	9 05	7 01	Tasádfő	8 40	† 7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 30				
Sonkolyos	† 9 18	† 7 13	Magyar-Gyepes	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.					
Belényes	10 04	7 47	Kardó	9 27	† 8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20				
Szudrics	10 27	8 09	Félix-Fürdő	9 40	† 8 45	B.-Püspöki	7 17	5 57	Érselind	5 37	6 01				
Lunka-Rézbánya	10 56	† 8 21	V-Velence	10 01	9 09	Bihar	7 44	6 20	Székelyhid	6 14	6 46				
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási	8 13	6 48	Nagykágya	6 27	7 00				
Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid				Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.			Vegyes v.	Vegyes v.			Vegyes v.	Vegyes v.	
Székelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20				
Apátkeresztur	10 46	8 41	Monos-Petri	4 46	4 56	B.-Püspöki	7 17	5 57	Érselind	5 37	6 01				
V-Ábrány	11 03	8 55	V-Ábrány	4 57	5 06	Bihar	7 44	6 20	Székelyhid	6 14	6 46				
Monos-Petri	11 16	9 06	Apátkeresztur	5 13	5 26	Paptamási	8 13	6 48	Nagykágya	6 27	7 00				
Margitta érk.	11 28	9 16	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07	Gyapoly	8 29	7 03	B.-Diószeg	6 42	7 20				
								B.-Diószeg	8 52	7 24	Gyapoly	6 59	7 38		
								Nagykágya	9 07	7 38	Paptamási	7 24	8 04		
								Székelyhid	9 40	8 03	Bihar	7 45	8 28		
								Érselind	10 08	8 26	B.-Püspöki	8 05	8 59		
								Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	Nagyvárad érk.	8 21	9 02		

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelenti * jelzettek feltételes megálló helyek.

Nyomatott lapulajdonos: Szent László-nyomda részvénytársaság Nagyváradon.